

1. astokipa mspæ^rwa^r xi:ən zinxa^{ba}η
2. minvunt - of kamars. t istablumə gongi:əto
3. tegaswo. rdax spinaxə ale. noxma^r meto masina // masina. l //
4. spa. ja izan la. stax wa. rak - of. is zw².^r wa. rak - of is zw².^r anarabē:it (i-element zwak)
5. vpdaxsp kre. gaxə v^rə^r sximəlt brō².^{wt}
6. dā tsməman hēdānplēntə^r indəvignə^r // inzinvin^r niet vaak gezegd //
7. dā s(x)pa^r lēkta zinlīpan (of) (of komt er niet altijd achteraan)
8. indi fabrik is naks tərxi:ən
9. kum hi: r kint (waarschuwing) - kum hi: r min kint (vriendelijker)
10. kas(t)lē: n givons fi: r glēskə bi: ² r - of. fi: ^r grō².^r tō glē. s bi: ^r // əmce².^r 1 dl. //
11. brepons t we kilos morel^r (zeglieden konden geen kruk, ze hadden wel eens horen praten over bō² s kruk en meenden, dat dit wilde kersen waren)
12. xə hēb^r mē vē: f mar n driiflēsə win vpxadrūyha - of vpxamə // mltā^r sli petroli= petroleum //
13. hē: wə lmin mēdān knlpa^r slō².^r (dreigen niet gebruikt)
14. ikhesin kne gaxi:ən (knejs is meew.)
15. vastalō. vant wə^rt ni fē. ^r l mī^r gə holdə // ənvə^r ja. rdax vi: rə //
16. Iksi blēj dakni mē t f. ^r mē sigəgōn
17. ikhetni xə dō. ^r n hē^r (kamars. t) - of ne kamars. t ikhetni xə dō. ^r n
18. wi het - of hēta xə dō. ^r n - dēndə. rō. n klap
19. mspin - spinəstə - of spinwepə - spinəja². gə^r
20. m pōet - mātš - bā¹ η - bānō. ^u wt. - (Inda) wē. i - pādəstul - m hēx - m kīkə^r (m. kīkə^r s, enkelen spreken van kīkwā^r s - spanvlp² gəl
21. di kē² l mīk dā hē. l wē. ^r lē^r ant fəxtə (mīk is teg. tijd)
22. iksalu kralə (grote) - of kraləkos (kleine) xē. ² v^r
23. I, nō lant līt fē. l sldə s(x). ² p av brē. kə - of slō².² p^r (dit laatste alleen van schepen gezegd).
24. hij izan kē. ^r gə bē: itə // ən knō. ^u = een beet, maar dit woord wordt zelden gebruikt //
25. gxf minis t we. brē. ja ste: n - brē. jər - dā brē. jēto
26. dā stā. m bē. līt dā stē. tər - of. stē: tō. r nīm^r
27. dēn kē² l hēdān lē. vān arān pīrīns // dā rān hē. lō kē² l = dat is een grote mijnkeer //
28. lysifa^r isni indān hē. mēl gā bē. v^r // strīkə^r s = lucifers //
29. dā s(x) kīndə^r zin mē t omē: stā^r nō xē. gawes
30. ikantəx ni kumə vārdaklō².^r zin - of. zij // v^r təx niet gezegd //
31. dā bē. stā - of. kuwə r y. pə līmē. ^r (līmē. ^r natuurlijk aangemaakt met water; van paarden zal men liever dē r y kə zeggen).
32. hij kani gōn wārə kə - of arā bē: ja hij het pin ində hē. l // pin in st līf - pin ində kə p //
33. mā. k izan bēsā m əndə stē. ^r l
34. nē. l mēdi kē gəls wārt nīmē^r mē gəspoelt of. hi: ^r wā^r nīmē. ^r gə kē. gəlt
35. hōē. ^r ik hē dō w alt wē. kē. r gəru. p^r
36. di - of. dēn pē. ^r isni r ip - dō. ^r zītānəx wītə pīt jəs i. n
37. xāzi n nō^rt fē. līt (fē. līt = lowland) // hij is fō^r tē = hij is weg // hōē. ja = hoien // v^r rəxtə = een afrastering maken //
38. xə hē dā m fāndə sē. ntə afxə hō lō pə // xə hē tər m ē. r s afxə hō lō pə //
39. hij xā bōt ni wīt brə nō - of s(x) pə (nōt schijnt niet veel gebruikt te worden)
40. xīstə hē lō fān dā mē lō k wīt // rō².^r m wērd ouderwets genoemd, de zeglieden gebruikten het niet meer //
41. dā mān mātš in v^r s. ^u bā s(x). rā m^r // v^r omāt - v^r v^r mēns //
42. ində r in zwēmə is xə v².^r lōk // ində s(x) lō dā //
43. hij hē fē p^r s. t jəs ā m dā tī stārə k is

44. wij msta d. r da kelofan kema m gaeli da
 a. ndars kelof - of dars
 45. kaelje tabet is up bera
 46. onxametselder isovet anan ga. ns - of va. raka
 47. xohemogawet witwitsta kanspre. ga // onwaetja
 marka // wada //
 48. dom bo. m kwet. ka^t kaldam bō. om am. r nta
 // stam kas // af. r nta //
 49. duderxt fir nsta is dix // ly. ko zjinde houten
bladen buiten - blinda zjyn de houten bladen binnen //
ra. ma zjyn de ruiten met omlyking //
 50. tbgintā la. ja varda kerak - tlee. t varda
 vrux kerak - da la. ta kerak - tlof - // vespa's bro. at
het brood, dat ± 4 uur wordt gegeten //
 51. (bet) spre. i - kika^t dre. l - va^t spre. ja (gezegd van
een zieke = verbedden, van een bed weer opmaken, ook
 spr spre. ja voor dit laatste gebruikt) - y. t spre. ja -
 ront strae. ja - ook wijs^t vortels - y. t bre. ja - klo. t
 marka (van een hield wel gezegd bre. ja) - mestrae. ja -
 an botoram smers (an mka of dubla) // vskelt =
 verkouden // bsta^t of smalt //
 52. divta. u het hor. t of lōtasnija
 53. zin vō. dā^t kednmesja. t nasxol lōtōgon
 // nasxol gasty. t //
 54. ikhetam afxarō. ja m xolō. t ne. vant wata^t
 tagō. n
 55. vō. tō - of. grizamo. lō xij inds. r saste. k nif. t
 // inde. ja by. t //
 56. e. rda pōet sinif. wē. t // anpō. t is enkv. // rap =
niet dicht bv. een klomp // mita rapō klomp =
op staande voet, bv. om de vreedvrouw te halen //
 57. dā xit spō. n - of. xhē. tal ste. bij dan ō. vō - dm
 hē. t
 58. ime^t izat noxta ko. lt amta kartō (kartō
 gebeurde vroeger wel. Er waren twee partijen. Men
 speelde met een brētja of knuppeltje; kinderen
 doen het nog).

59. di kē. t's gif kaelix - of. klo. t lēx - wa^t
 60. hē. j lrvkat pē. t mdašt r. t // dā pē. t is meeru. //
 61. vruge^t kwamdageli - of. gili hi: t alajō. tō - of
 tōkja. t vpta keram is
 62. dā pō. tō^t xē. i dādō n xan livan hē. r vōlmarkt is
 // dā pō. tō^t xē. t is teg. tyd //
 63. gē. j zagmin wel mā. gē. j xē. i niks tegamin
 64. dā xwalsura xala wel zō. t ook zō. t wel waramzin -
 of kama
 65. gē. j vanda. x ni kō. rō
 66. ē. tō xij ō. t xta. x kē. t
 67. zin mō. tō is kapst - hē. j lē. t indogra. f
 68. tixan wa. rama dā xawest entixan mō. tō. jōnō. vōnt
 // t is wa. ram gawest vanda. x //
 69. dajien ska lē. pt vpblo. tō vū. t
 70. dō. t xrtan lā. t indō kan // gō. lō. tō // anpō. t
 of. tōn israp //
 71. ikwō. l dat m bō. j ambri. f brax
 72. ikhepin ant hā. t // vmat hā. t //
 73. i kan mē. x n gē. kō mē. nō - ook mē. nō amgō. n
 // hē. j getar dwa. t ste. gamin // ste. x = niet handel-
 baar // vō. t kē. t dā mē. nō //
 74. nā. x xō. tit spanawō. t pē. t indanija hā. t
 75. iksi ambityō kō. tō. x alvā fā. t dā midagaf
 76. dā zō. n vanda kō. n nē. j xok salda. t xawes
 // dā jō. j van ieder ander //
 77. witja gē. n rāt mā. kō. tō wō. nō - ambō. x
 // anflēt smō. tō. x // dimik = die maakte //
 78. di zō. tō hē. bslamō dā. t n // di dā. t n ste. kō =
 die dozers steken //
 79. ikplō. ftōz niksfa^t - an wō. tō. t (ja) vō. iemōnd doen.
 80. t kintja was dō. t varda xō. dā. pt kō. wō. tō
 81. hē. j hē. dan lō. tō. pō. t nō. kō (oortje) - hē. j hē. tō. pō. tō. gō
 // an ō. t - twe ō. tō //
 82. hē. t dē. tō is medan bē. nō. kō nā. t bō. s xō. gō. n
 am bē. vmbē. zō. tō. plā. kō // knō. l bē. zō. tō - kruisbessen //
 83. dō. t izanspō. t - of. spō. tō. l yta lē. tō // an lē. tō
 vantwe. j endartō x spō. tō. lō. t //

84. wadan kel. l xet a di kel. l op - hsz fedam
 bij dasxest xohat - hsz kre. ista hart
 85. dam. rnsa zoxtaniks a. nda's asxelt enquist
 // da rikdum //
 86. φ. rmont is d. p. x fandō's
 87. diwex l. p. krum - tixan v. wex d. z. ken
 // tix y. t. x. = het is om - tix r. x. t. = het is korter //
 88. ikox flzet kle. inajnska ontroemka // on
 trumaltja voor kockjes //
 89. dambo k isharat xago. n - hsz isxatik inankō's
 90. xintletja was kō't ma. z. qu: t
 91. indasxem ist - of xat bē. sta
 92. msxatō moxu: t k. n. m. r. k. of x. t. a (zegglieden
 in dispuat wat het zijn moest)
 93. zyk minku: t isefkōs v. p.
 94. ikwitni wōzakam mōxy: kō
 95. onkōldō kē. l. d. z. isxu: t flzet bē. s
 96. ikmōs(t) o. s. b. l. u: t d. z. r. n. k. a. m. f. t. a. r. a. k. t. a. w. o. r. r.
 97. ikmōt exat fu. z. indastal kroesja
 98. min bry: z. was myš
 99. damelakbur den mektan grōs. t. s. r. ut
 100. di kēz namelak is danen zu: z. - sty. z. a. n. d. a. r.
 mē. t. r. a. x. - of mē. w. a. r. a. m.
 101. wij xōlō di p. l. t. inany. z. v. s. l. k. o. e. n. a. m. a. z.
 102. dārvēlt niks v. p. a. m. a. n. t. a. m. e. r. a. k. a. - of t. a. z. e. g. a.
 a) hsz isak. y. z. - of p. a. s. i. : s - b) a. n. p. a. s. i. : s. m. e. n. d. k. a.
 103. hsz k. a. m. v. a. n. x. a. n. t. e. v. a. n. i. t. a. l. s. z. t. // d. a. m. a. j. l. s. z. t. a. //
 104. inita. l. i. j. a. z. i. n. b. a. z. a. g. a. d. i. v. y. z. s. p. i. r. j. a. s. p. i. r. j. a.
 v. o. m. e. r. o. n.)
 105. d. l. r. a. f. j. a. - of x. z. d. a. z. v. p. t. a. d. o. s. w. s.
 106. in. a. z. t. h. e. b. a. z. a. o. n. s. t. a. k. f. a. n. d. a. b. r. a. x. a. v. a. z. a. // i. n. k. o. s. z. m. //
 107. g. i. j. m. a. d. o. n. s. f. e. l. s. i. s. k. u. m. a. k. i. : k. a. - of z. i. : z. n.
 108. hsz isfan l. p. z. v. a. g. a. k. u. m. a. m. e. d. a. n. g. u. j. a. t. a. s. f. o. l.
 s. a. n. t. a. // o. n. k. n. i. p. l. p. r. s. //
 109. d. i. d. p. z. i. s. f. a. n. b. y. k. a. h. o. l. t. x. a. m. a. i. k. t. // a. m. b. y. : k. //
 110. o. n. g. a. t. e. s. "w. d. a. v. e. z. " u. m. o. x. u. t. m. e. t. a. n. o. l. t. z. i. : z. n.
 // d. a. r. t. f. r. o. m. a. s. k. o. n. g. u. t. n. a. j. a. // o. n. l. e. l. o. k. - k. n. a. p. f. r. o. m. a. s. //

111. ik ket hi: z. græs xaxet. t. ma. z. t. s. s. t. d. a. d. u. x. n. i.
 112. dambrō. w. a. z. x. e. i. t. d. a. t. n. a. x. t. a. d. y. z. i. z. a. m. t. a. b. s. w. s.
 113. b. a. k. a. - i. k. b. a. k. - g. i. j. b. a. k. - h. s. j. b. a. k. - b. a. k. t. h. s. j. - w. i. j.
 b. a. k. a. - i. k. b. a. k. t. a. - g. i. j. b. a. k. t. a. - w. i. j. b. a. k. t. a. - w. i. j.
 h. e. b. a. g. a. b. a. z.
 114. b. i. j. a. - i. k. b. i. j. - g. i. j. b. i. j. - h. s. j. b. i. t. - w. i. j. b. i. j. a. - b. i. j. a.
 w. i. j. - i. k. b. i. j. - i. k. h. e. r. x. o. b. i. j. a. - b. i. j. a. x. i. j. o. k.
 115. h. i. j. i. s. k. l. e. i. n. m. a. z. i. s. f. e. i. n. (t. w. a. d. e. g. e. d. e. e. l. a. t. w. e. e.
 k. l. a. n. k. z. w. a. k.) // d. a. z. o. n. f. i. n. r. i. p. r. k. a. - z. i. s. f. i. n. o. k. a. s. (b. e. i. d. e.
 g. e. z. e. g. a. v. a. n. e. e. n. k. i. n. d.) //
 116. g. a. k. a. n. k. i. : z. e. i. j. a. z. k. u. g. a. v. p. t. a. m. a. z. t.
 117. h. i. j. h. e. x. a. x. e. i. t. d. a. t. i. a. m. i. n. x. a. l. d. i. r. n. h. a. r.
 118. d. a. m. e. i. t. s. e. i. d. a. t. i. g. a. l. i. k. h. a. t.
 119. d. a. r. w. a. z. a. v. e. i. f. p. r. e. i. z. a. // d. a. s. t. a. p. r. i. z. a. // v. a. t.
 p. r. i. z. a. b. i. j. s. l. a. c. h. t. e. r. i. j. //
 120. v. n. d. a. z. d. e. n. e. i. k. l. e. g. a. v. p. l. e. i. k. o. s.
 121. t. w. a. z. t. a. z. a. l. d. a. l. s. k. k. o. k. a. - l. k. o. k. t. a. // b. a. g. e. r. n. t. a. k. a. k. a. //
 122. t. h. e. j. i. s. n. a. x. r. y. : n. - t. i. z. o. k. p. a. s. x. o. m. a. i. t.
 123. m. a. j. a. n. e. z. a. m. a. k. a. z. a. m. e. d. a. n. d. o. j. a. z. v. a. n. a. n. e. i.
 124. d. a. b. e. a. m. p. k. a. x. a. l. d. a. z. n. i. m. e. k. a. l. i. k. - of. s. l. a. e. x. g. r. o. e. j. a.
 of. w. a. s. s.
 125. d. a. p. s. t. o. s. z. h. e. g. u. j. o. w. i. n.
 126. s. n. s. o. l. d. s. h. y. s. i. z. a. f. x. a. b. r. a. n. t.
 127. d. a. m. e. l. a. k. s. p. o. e. i. t. w. t. y. t. a. t. o. e. i. z. j. a. z. v. a. n. d. a. k. u.
 128. d. a. k. o. e. s. t. a. z. l. e. j. t. - e. n. k. r. y. s. - t. w. e. k. r. y. : s.
 129. d. a. b. p. m. v. a. n. d. a. k. r. o. e. i. w. a. g. a. b. y. g. a. d. p. z. o. n. d. a. r. t. x. a. w. e. x.
 130. d. a. t. w. e. d. a. e. i. z. t. o. s. k. w. a. m. a. n. a. b. y. t. a. // m. u. f. a. //
 131. x. a. h. e. b. a. n. a. m. b. l. o. n. t. e. n. b. l. o. s. w. g. a. s. l. a. g. a.
 132. d. a. s. s. s. i. x. a. n. b. e. t. j. a. d. o. e. n. e. n. f. l. o. s. w. - of. l. a. k.
 (d. i. t. h. e. t. o. u. d. e. w. o. o. r. d.) // s. p. = v. l. e. e. s. n. a. t. //
 133. d. a. s. n. e. l. e. i. d. i. r. k.
 134. t. i. z. a. n. e. "w. a. x. h. e. i. t. x. a. l. e. z. a. d. a. k. o. w. g. a. r. i. : n. h. e. t.
 135. n. i. m. w. e. g. a. w. a. e. r. d. a. n. k. e. l. o. n. i. j. a. s. t. a. t. // n. i. "u. p. o. z. t. //
 136. d. u. n. - i. k. d. y. j. a. t. - g. i. j. d. u. d. a. t. - h. s. j. d. y. d. a. t. - w. i. j. d. u. n. a. t.
 g. i. l. i. d. u. n. a. t. - z. i. j. of. z. i. l. i. d. u. n. a. t. - i. k. d. e. j. a. t. - g. i. j.
 d. e. j. a. t. - h. s. j. d. e. j. a. t. - w. i. j. d. e. j. a. n. a. t. - g. i. l. i. d. e. j. a. n. a. t.
 z. i. j. d. e. j. a. n. a. t. - d. e. j. i. k. t. a. - d. e. j. h. e. j. a. t. m. a. - d. e. j. a.
 z. i. j. a. t. m. a.

137. $dp. ps - \text{en } dp.^2 p. kle. tja - \text{ook } dp.^2 p. spre. i - dp. p. -$
 of: $dos.^2 p. font - dsaldor. ts$
138. $ds^2 sa - hsz ds^2 s - hsz ds^2 st - hsz hsz ds.^2 s$
139. $binds - ik bint - gsz bint - hsz bint - wsz binds -$
 $gsl binds - zsz binds - binti - bont hsz - ik ke$
 $gab^5. ndr$
140. Locale Landmaten: $m ruz = 14,19 m^2 - \text{ambae. ndr}^2 =$
 $1 ha - \text{ama. raga} = 600 ruz - \text{toponiem: da kont,}$
grootte ervan $925 ruz$

141. Locale Waternamen: $da rin - da oldarin - da$
 $oldows. l - da kle. ins vldo ws. l - da wult - da$
 $strän - dan hank - da we. tarin - da tr. ntss$
 $graf$ (is eigenlijk het begin van de diinge, dat
 door het graven van het Pannerdens kanaal
 is afgesneden) - $kolsko$ (bij doorbraken ont-
 staan) - $tje. lo gat - t. hoetsrsjat$

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is $2.^2 t$

De inwoners heten: $2.^2 tsä$ (loc. s) - $hæ. rafsä$ = bewoners van Berwen.

Geen lijnaam bekend.

Stambal inwoners op 1 jan. 1952: ± 700 inw. berdt hant tot de gemeente Berwen onderdt. Ook
 Lobith, Spijk en Tolhamer horen tot deze gemeente. Berwen heeft ± 900 inwoners.

Vaaltoestand. De voornaamste goddelten zijn: $tdersp$ ok $bs. vrsnd. rt$ geheden - $ndars. rt$ -
 $dm hant$ en $t. eton huk$ - $da ho. u$ berax

Er zijn geen locale verschillen in het dialect. Ieder spreekt het.

elbideten van bestaan: gemengd bedrijf (landbouw + veeteelt) - fruitteelt. Op het dorp is alleen
 een zuivelfabriek, waarop een 6 à 7 man werken. Enkele personen, maar het zijn er weinig, gaan werken in
 Doetinchem, Zevenaar en Arnhem, alle andere werken in het eigen bedrijf.

Zegsteden. 1. Hermanus Vreker; 70 j.; geb. in Aerdt; boer; heeft hier altijd gewoond; v. van
 Aerdt, M. van Berwen; spreekt altijd berdts.

2. Henricus Karel Maria Bijlges; 55 j.; geb. in Berwen; boer; heeft er altijd gewoond; v. van
 Berwen, M. van Aerdt; spreekt altijd berwens.

3. Willem Jozef Goris; 39 j.; geb. in Berwen; boer; heeft er altijd gewoond; v. van Berwen,
 M. van Aerdt; spreekt altijd berwens.

4. Bernardina Johanna van de Weyer; vrouw v. h. Hoofd der School; geb. in het Spijk; v. van
 Grondsteen bij Elten, M. van Berwen; heeft altijd hier gewoond; spreekt gewoonlijk berwens.